

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 1. An, & qualis extra concursum detur obligatio præferendi in
electionibus digniores ad Prælaturas, & Beneficia Ecclesiastica tam curata,
quàm simplicia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

QUÆR. I. An, & qualis extra concursum deur obligatio præferendi in Electionibus digniores ad Prælaturas, & Beneficia Ecclesiastica tam curata, quàm simplicia?

QUÆR. II. An valida sit electio, vel collatio Beneficii Clerico curato digno facta, digniore prætermisso?

QUÆR. III. An eligens dignum, omisso digniore, teneatur ad restitutionem Ecclesiæ, & digniori faciendam?

QUÆR. IV. An Patronus Lajcus teneatur digniorem præsentare ad Beneficium Ecclesiasticum?

QUÆR. V. An, & quando illicitum sit Episcopatum desiderare?

QUÆR. VI. An Episcopus electus, & confirmatus, sed nondum consecratus conferre possit Beneficia Ecclesiastica, & approbare Sacerdotes in Confessionis Ministros?

279

AD I. Q. Aliqua sunt satis certa; alia controversa, & incerta. Certum est enim
1. Ad Ecclesiastica Beneficia dignum esse eligendum, & promovendum, seu talem, qui munus suum ritè præstare possit; adeò, ut electio indigni, cum dignus haberi potest, non solum sit graviter peccaminosa, sed ipso quoque jure irrita & nulla ac gravissimis poenis obnoxia, decretis, *C. cum in cunctis de elect.* & *C. grave nimis de præben.*

2. Satis certum est, quando in ipsa Beneficii fundatione, aut speciali Statuto expressum, cautumque est, ut Beneficia certo personarum generi ex tali nobilitate,

familia &c. conferantur, ita observandum esse, & hujusmodi personas, modò dignæ sint, præferendas extraneis, quantumvis dignioribus; quia conditiones in fundationibus appositæ observandæ sunt, & secundum mentem Fundatorum adimplendæ, prout Statuit Trident. *Sess. 25. c. 5. de reform.*

3. Satis quoque certum est, si competitores vocentur ad concursum, ut Beneficium digniori ex illis conferatur, obligatos esse Electores ad digniorem eligendum; quia tunc intervenit implicita promissio de Beneficio dando digniori, estque tacitus quidam contractus
ultrò

ultrò citròque obligatorius, & obligatio naturalis, quâ Electores Competitoribus obligantur ad electionem dignioris faciendam, sine quo aliàs Ecclesia vices suas non transferret in Collatores, & Electores.

280 An autem extra hos casus, & præsertim spectata natura, & institutione ipsorum Beneficiorum, debeant hæc sub gravi obligatione conferri dignioribus, controversum est. Negant hanc obligationem cum Gloss. in cap. licet ergo, qui præstantior s. q. 1. Imola, & alii, quia Beneficia instituta sunt in Stipendium laboris iis, qui Beneficiis deserviunt, non tamen ut præmia laborantibus proposita: atqui ex hac ratione non infertur, Beneficia danda esse dignioribus, sed sufficere, si dignis conferantur; sicut si Dominus suo Oeconomo mandet, ut operarios conduceret ad excolendam vineam suam signato Stipendio, non teneretur Oeconomus ob assignatum Stipendium meliores quærere, sed satisfacere, si aptos, & sufficientes conduceret; quia labor petitus responderet Stipendio oblato; Quod si Dominus ei præciperet, ut meliores conduceret, si secus faceret, peccaret quidem contra obedientiam, & fidelitatem, non autem contra justitiam commutativam, vel distributivam.

2. Quia Trident. Sess. 7. c. 3. solum vult, quòd Beneficia Ecclesiastica curam animarum haben-

tia conferantur personis dignis, & Apostolus ad Tit. 1. Solum postulat, ut Episcopus sit hospitalis, benignus, Sobrius, justus, Sanctus, non faciendo mentionem de sanctiore &c. 3. Si Beneficia curata deberent conferri digniori, ut salutem animarum Consulatur, deberent etiam conferri Beneficia simplicia, ut dignitati Ecclesiæ consulatur: hoc autem videtur contra praxim Ecclesiæ, ut notat Guttierrez apud Dian. Resol. 38. ubi ejusmodi Beneficia per Prælatos dignis conferuntur, eò quòd non sint bona communia, & decertantibus debita, & minus digni æquè recitare possint Officium divinum, quod est præcipuum munus Beneficiorum, ac magis digni, ut insinuat Trid. Sess. 7. c. 3. de reform. Nihilominus.

Dicendum est 1. in Electionibus 281 ad Prælaturas dari gravem obligationem præferendi digniorem digno. Constat id 1. ex Trident. Sess. 24. c. 1. ubi loquens de promovendis ad Episcopatum, & Cardinalatum ait, tanti momenti esse hujusmodi munus, ut si pro magnitudine rei expendatur, nunquam satis cautum de eo videri possit: & idcirco hortatur omnes, & singulos, qui ad promotionem præficiendorum jus quodcunque habent, ut bonos Pastores, & Ecclesiæ gubernandæ idoneos promovere studeant; ac demum declarat, eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, nisi quos digniores, & Eccle-

Ecclesie magis utiles ipsi judicaverint --- præsici diligenter curaverint, &c. Cujus Concilii clara verba, cum non nulli in varium sensum improprium violenter detorquerent, Innoc. XI. Pontifex maximus hanc inter alias proscripsit propositionem n. 47. *Cum dixit Conc. Tridentinum, eos alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, qui nisi, quos digniores, & Ecclesie magis utiles ipsi judicaverint, ad Ecclesias promovent, Concilium vel primò videtur per hoc digniores, non aliud significare velle, nisi dignitatem eligendorum, sumpto comparativo pro positivo; Vel secundò locutione minùs propria ponit digniores, ut excludat indignos, non verò dignos. Vel tandem loquitur tertio, quando fit concursus*

Conf. ex Can. licet ergo, 15. caus. 8. q. 1. Ubi S. Hieronymus monet, Sacerdotem, seu Episcopum eligendum, ordinandumque esse, qui præstantior est ex omni populo, qui doctior, qui sanctior, qui in omni virtute eminentior &c. &

Ratio est, quam insinuat Trident. magnitudo tanti muneris, cura animarum, veneratio Ecclesie, & bonum, quod in eam redundat ex præstantia Ministrorum, & damnum, ac scandalum ex omissione digniorum oriturum, quatenus providendo Ecclesias de personis dignis prætermittis dignioribus, pauciora peccata caventur, & ideò Tridentinum citat. dicit, peccatis aliorum communicare, qui digniores prætermittunt.

Certè si quilibet præstantiores famulos exquirat, qui in sua domo sibi deserviant; à fortiori præstantiores Ministri ad inserviendum Ecclesie promovendi erunt, ut ejus honori, commodo, & dignitati magis consulatur: Unde advertit hinc Lugo D. 35. de Just. n. 12. Tridentinum non imposuisse novam hac in re obligationem, sed declarasse antiquam, quæ oritur ex lege naturali.

Dicendum 2. in cæteris quoque Beneficiis curatis dari obligationem præferendi digniores dignis. Ita contra aliquos apud Carden. in *Chris. Theol. d. 28. n. 10.* plerique melioris notæ TT. & Canonistæ cum S. Thom. 2. 2. q. 63. a 2. ad 3. cujus ratio est, tum quia præteritio dignioris cedit in Ecclesie detrimentum; tum quia committitur peccatum acceptationis personarum, & in re gravi violatur Justitia distributiva, cum Beneficia sint bona communia & præmia meritorum ut docet communis cum Less. Sanch. Dom. Viva in relatum proposit. 47. de qua acceptatione fit mentio apud Ecclesiasticum cap. 42. *Ne accipias personam, ut delinquas. Jac. 2. si accipitis personas, peccatum operamini. Ille autem, ut notat hinc Gabr. in 4. d. 15. q. 7. a. 1. cum aliis, personam accipit, qui præter dignitatem, seu habilitatem ejus ad Beneficium, etiam aliam qualitatem, sive conditionem ad rem non pertinet.*

inentem, v. g. consanguinitatem, amicitiam &c. attendit, & idcirco personam hanc eligit, vel instituit.

2. Patet id expressè ex Trident. I. c. 18. & ex Constit. Pii V. quæ incipit in conferendis edita 15. Calend. Mart. 1567. §. 7. ac ex jure Canonico in cap. unico, ut Ecclesiastica Beneficia sine diminutione conferantur, quod, uti & Trid. non tam præcipit in Beneficiis digniorem eligere, quam hujus electionis præceptum ex prima eorum institutione supponit, ut probat Palao tr. 13. D. 2. p. 11. §. 2. Credendum enim est, Ecclesiam instituendo Beneficia simul præcepisse, ut ex dignis digniores eligerentur, quia id sibi erat utilius, magisque proficuum. Sicut quilibet, ut dictum est, præstantiores famulos exquirat, & assumat, ad sibi famulandum. Et est c. textus loqui videantur de collatione Beneficiorum facienda per concursum, cum eadem tamen ratio sit in omnibus Beneficiis curam animarum habentibus, idem quoque est intelligendum de collatione aliorum etiam extra concursum; cum hujus præcipuus finis sit, ut constet, quinam ex concurrentibus digniores sint, magisque idonei, ut præferantur, & promoveantur: Dein Tridentinum non loqui solum de casu concursus, colligitur ex propositione prohibita supra relata. Porro hæc

major dignitas seu qualitas personæ non absolute spectanda est, sed in ordine ad Ecclesiæ commoditatem, ut notat S. Th. I. c. & quodlib. 6. q. 9. ita ut qui aptior est ad promovendum illius commodum, dignior censeatur, licet alter in aliis qualitatibus præcellat: Unde qui minus sanctus est, sed ob potentiam, nobilitatem, agendi industriam regendæ Ecclesiæ magis idoneus judicatur, is sanctiori merito præfertur. Interdum tamen contrarium accidere potest, ut sanctior, aut prudentior doctiori, vel potentiori sit præferendus.

Ad rationes in contrarium R. Ad 1. contrarium docet communis DD. apud c. Viva, Beneficia scilicet esse instituta ab Ecclesia etiam in præmium meritorum, ut dignioribus conferantur secundum majora merita; dem, quia in hac institutione non Clericorum, sed Ecclesiæ utilitas fuit spectata, inde non infertur, digniores præferendos non esse, cum id fuerit ab Ecclesia statutum, cedatque in majorem ejus utilitatem, si digniores præferantur.

Ad 2. R. Tridentinum, & Apostolum in iis locis præscindere à concursu dignorum cum dignioribus, & advertere duntaxat, præficiendos debere esse dignos, & idoneos, & Episcopum sobrium, justum & sanctum. Postea verò locis supra citatis satis aperte declarasse,

clatate, quinam sint præferendi, & qualis Electoribus incumbat obligatio.

Ad 3. Conceditur sequela maj. præsertim, si Beneficia simplicia sine magni momenti, ut Decanatus, Canonicatus, &c. Unde

283 Dicendum 3. tanquam probabilius, etiam in Beneficiis simplicibus, curam animarum sibi annexam non habentibus dari regulariter obligationem præferendi digniores. Ita cum S. Th. 2. 2. q. 63. a. 2. Vasq. de Benef. c. 2. §. 3. dub. 1. Palao l. c. Dominic. Viva l. c. Less. l. 2. de J. & J. c. 34.

Cajetan. in Summ. V. Personarum acceptio. Schmalzgr. hic §. 4. n. 43. Turrecrem, alique, quorum viginquinque refert, sed non sequitur Sanch. in opusc. tom. 1. l. 2. cap. 1. dub. 23.

Prima ratio petitur ex C. fin. de offic. Custod. ubi ad munus non curatum custodiæ jubentur assumi meliores & sanctiores. Et ex C. unico supra cit. ubi Innoc. III. ait: *Non ex affectu carnali, sed discreto judicio debueris Ecclesiasticum Beneficium in personam magis idoneam dispensare; quod capitulum non de Beneficio Curato, sed de simplici loquitur, teste Palao l. c. n. 8. qui addit obligationem præferendi personam magis idoneam eo textu non introduci, sed supponi jam ante indu-*

ctam ab Ecclesia in prima Beneficiorum institutione, prout supponit & Tridentinum, ut supra ex Lug. insinuatam est.

Prob. 2. tum quia in collationibus Beneficiorum & Officiorum Ecclesiasticorum per assumptionem digni omisso digniore committitur acceptio personarum contra Justitiam distributivam, quæ exigit, ut ejusmodi bona Ecclesiastica, quæ ut notat Laym. ex fine saltem secundario, etiam in commo- dum, & gratiam promovendorum, qui de Ecclesia benè merentur, instituta sunt, distribuantur secundum merita, tanquam bona communia & præmia meritorum, quorum conferendorum potestatem dedit Ecclesia collatoribus ea spe & intentione, ut dispensentur meliore, quo possunt, modo pro Ecclesiarum particularium necessitate, utilitate, & dignitate: Tum quia id postulat veneratio Ecclesiæ debita, ut præstantiores Ministri ei dignius famulentur, ejusque dignitati & splendori melius consulant; licet enim minus docti, sancti, & prudentes æquè, ac doctiores & sanctiores possent Officio divino satisfacere, quò tamen digniores sunt Ministri, eò major Ecclesiæ accedit decor, auctoritas, & æstimatio. Unde

Patet responsio ad rationem supra in contrarium allatam. Ad praxim ibi allegatam quod attinet, ea

ea non urget; tum quia ut notat Palao l. c. cum aliis, praxis illa, & usus potius corruptela, & abusus nuncupandus est; tum quia si id in praxim deducant Collatores, excusantur ob probabilitatem sententiæ oppositæ, quam graves tenent DD. Præterea non desunt causæ, ob quas collatores excusari possunt ab omni culpa conferendo Beneficium minus digno; cujusmodi sunt, si excessus dignitatis in uno ex pluribus idoneis sit dubius, aut non notabilis; si id exigat spiritualis necessitas, aut utilitas Ecclesiæ non habentis aliàs idoneos ad Beneficia curata, si Beneficium à Fundatore conferatur, aut juxta complures si Beneficium sit patronatus &c. Unde dixi suprâ *regulariter*.

Ad Concilium Trident. quod spectat, dum c. sess. dicit, ut *inferiora Beneficia Ecclesiastica - - - personis, dignis, & habilibus - - - conferantur*. Responderi potest, illud ibi loqui præscindendo à concursu dignioris vel relativè ad indignos, prout intelligi debent textus *C. cum nobis*, & *C. grave nimis 19. de præb.* juxta c. DD. quos indignos SS. Canones absolutè exclusos voluere, non autem dignos, nisi solùm tunc, quando adest alius dignior. Dein obligatio hæc ex aliis c. textibus & ex ratione satis colligitur.

Cæterum si collatio Beneficii simplicis facta digno omisso digniore

rarò admodum contingat, à gravi peccato excusant collatorem etiam DD. suprâ citati, & venialem solum culpam agnoscunt, eò quòd in Beneficiis simplicibus præsertim levioris momenti, excuset parvitas materiæ; quia tunc Ecclesia plerumque non patitur grave damnum.

Ad 2. Q. Aliter discurrendum est de Electione, vel collatione Beneficii extra concursum; aliter de electione facta in concursu: Si enim electio digni, prætermisso digniore, fiat extra concursum, communis DD. sententia cum S. Th. l. c. Covarru. *reg. peccatum. 2. p. §. 7. n. 3.* Vasp. l. c. *dub. 17.* Azor. 2. p. *inst. mor. l. 6. c. 15. q. 2.* Gonzal. *Gloss. 4. n. 129.* Palao l. c. §. 3. aliisque. Affirmat, ejusmodi electiones sic factas subsistere, seu validas esse, nec per sententiam rescindendas, prout colligitur ex *cap. cum nobis de elect. cap. nisi cum pridem §. pro defect. de renunciat. cap. constitutis. 2. de appellat.* Multa enim fieri prohibentur, quæ tamen facta tenent, de *reg. jur. in 6.* & ratio est, quia si irritæ essent, aut rescissioni obnoxie, aperiretur via litibus & calumniosis impugnationibus non sine perturbatione Republicæ Christianæ. Si verò electio fiat in concursu, non nulli cum Garcia 9. p. *de Benefic. c. 2. à n. 235.* & Ugolino *de offic. episc. cap. 50. §. 23.* censent, eam non ipso jure irritam esse, sed venire irritandam
per